

Cristina
Rizea

Daniela
Stoicescu

Ioana
Stoicescu

Arte vizuale și abilități practice

Clasa a II-a

Manual realizat în conformitate cu programa școlară
pentru disciplina *Arte vizuale și abilități practice*,
clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a,
aprobată prin OMEN nr. 3418/19.03.2013

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației și Cercetării Științifice.

Manualul școlar a fost aprobat prin Ordinul ministrului Educației și Cercetării Științifice nr. 5042/25.08.2015 și este realizat în conformitate cu programa școlară aprobată prin OMEN nr. 3418/19.03.2013.

Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și digital, și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând cu anul școlar 2015–2016.

Inspectoratul școlar

Școala/Colegiul/Liceul

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

* Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.

- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
- Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Arte vizuale și abilități practice. Manual pentru clasa a II-a.

Semestrul al II-lea

Cristina Rizea, Daniela Stoicescu, Ioana Stoicescu

Referent științific: prof. dr. Adriana Brăileanu

Copyright © 2015 Grup Media Litera

Toate drepturile rezervate

Editura Litera

O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România

tel.: 021 319 63 90; 031 425 16 19; 0752 548 372

e-mail: comenzi@litera.ro

Ne puteți vizita pe

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactori: Gabriela Niță, Mihaela Spurcaci

Corector: Georgiana Enache

Ilustrații: Dreamstime, Wikimedia Commons

Desene realizate de Sabina Popescu

și de elevele: Anisia Smaranda Tătăranu,

Eva Mareș

Copertă: Vlad Panfilov

Tehnoredactare și prepress: Ioana Stoicescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RIZEA, CRISTINA

Arte vizuale și abilități practice: clasa a II-a/Cristina Rizea, Daniela Stoicescu, Ioana Stoicescu. - București: Litera, 2015.

2 vol.

ISBN 978-606-33-0115-5

Semestrul 2. - 2015. - ISBN 978-606-33-0114-8

I. Stoicescu, Daniela

II. Stoicescu, Ioana

372.874

371.381

Bun găsit, din nou!

Cum stai cu jocul? Pe unde ai descoperit linii, puncte, culori, forme?

Ce zici de o nouă provocare? Se numește: **Nu știam/ Acum știu.**

Amintește-ți cum erai la începutul clasei a II-a. Gândește-te la lucrurile pe care nu știai să le faci și acum știi. S-ar putea să te ajute caleidoscopul de mai jos. În fragmentele de oglinzi e posibil să vezi lucruri pe care, poate, le-ai făcut.

Încercăm câteva exemple?

„Nu știam că în artă este apreciată linia cu grosimi diferite pe parcursul ei. Acum știu.”

„Nu știam care sunt culorile curcubeului. Acum știu.”

„Nu știam să fac colaje cu altfel de oameni de zăpadă. Acum știu.”

Continuă jocul, în pereche cu un coleg.

Ca și până acum, îți propunem să continui să înveți jucându-te. Suntem nerăbdătoare să aflăm ce nu știi să faci încă, dar și emoționate la gândul că vei ști să faci mult mai multe și cu puțin ajutor din partea noastră.

Inspirație la joc!

Cristina, Ioana și Daniela

Un nou semestru, noi prieteni

Bună!

Sunt foarte fericită! Am trei prieteni noi!
De-acum am cu cine să mă joc jocul meu preferat, de-a v-ați ascunselea.

Oare tu i-ai desenat? Știu că ai muncit un semestru întreg
și că ai învățat să crezi multe lucruri. O rugăminte aș mai avea:

Mă ajuți să le pun un nume?

Scrie propunerile în jurnalul tău de învățare
și apoi citește-le colegilor. Te voi auzi.

Mulțumesc!

Alida

1

2

3

Salut!
Și eu mă bucur de noii prieteni!
Acum are cine să mă ajute să construiesc și să lansez o rachetă.
Susțin propunerea Alidei. Ajută-mă să le pun un nume,
ca să știu cum să-i strig!

Voi fi alături de tine și în acest semestru,
ca să te ajut să verifici ce-ai învățat.
Mulțumesc!

Mareo

4

5

6

Continuăm călătoria împreună
și în acest semestru.

Vei descoperi lucruri noi despre desen și pictură.
Vei învăța să crezi obiecte utile și frumoase.

Mai jos găsești simbolurile și casetele
care te vor ajuta să înveți.

Succes!

Simboluri și casete

Activități de pictură și desen

Activități pentru abilități practice

Aplicații (pune-ți mintea la contribuție!)

Explicații
(îndrumări pentru învățare)

Materiale necesare

Activitate ECO
(vei refolosi materiale)

Evaluare/ autoevaluare
(verifici ce ai învățat)

Informații pentru profesori

Competențe generale și specifice, conform programei școlare pentru disciplina *Arte vizuale și abilități practice*, clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, aprobată prin OMEN nr. 3418/19.03.2013:

1. Explorarea de mesaje artistice exprimate în limbaj vizual într-o diversitate de contexte familiare

- 1.1. Sesizarea diferenței dintre informația practică transmisă prin limbaj vizual și mesajul artistic
- 1.2. Identificarea semnificației liniei, punctului, culorii și formei în opere de artă
- 1.3. Manifestarea curiozității față de explorarea de mesaje artistice simple, exprimate vizual

2. Realizarea de creații funcționale și/ sau estetice folosind materiale și tehnici elementare diverse

- 2.1. Explorarea unor caracteristici/ proprietăți ale materialelor în diverse contexte
- 2.2. Expriarea ideilor și trăirilor personale prin utilizarea liniei, punctului, culorii și formei
- 2.3. Realizarea de produse utile și/ sau estetice combinând materiale ușor de prelucrat și tehnici accesibile
- 2.4. Transformarea unui material prin tehnici variate
- 2.5. Explorarea de utilizări în contexte utile și sau estetice a obiectelor/ lucrărilor realizate prin efort propriu
- 2.6. Participarea la activități integrate adaptate nivelului de vârstă, în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală, verbală, kinestezică

1. Despre muzică

Subiecte aplicative:
Muzica, pasiunea mea
Instrumente muzicale de jucărie

În această unitate îți vei aminti:

- să exprimi ceea ce simți, folosind linii, culori și forme.

Vei descoperi:

- că între muzică și desen există asemănări;
- că liniile din desene ne pot transmite mesaje.

Competențe:
1.2; 2.2; 2.3

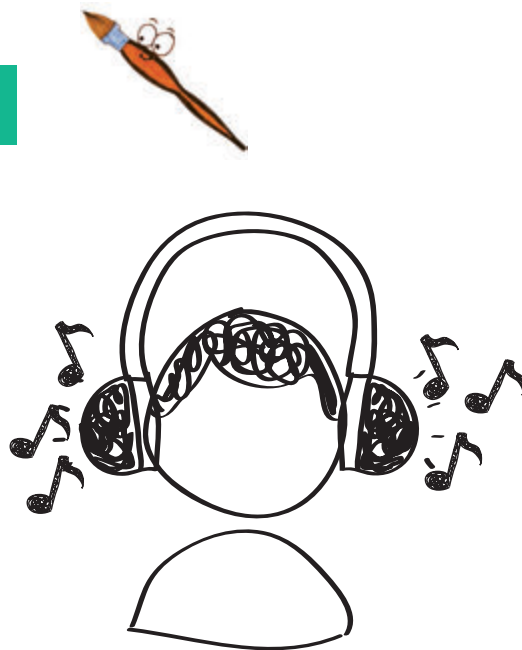
1. Despre muzică

Muzica, pasiunea mea

Te-ai gândit vreodată la asemănările care există între desen și muzică?

- Prin ambele comunicăm.
- Exprimăm mai ales ceea ce simțim.
- Sunt moduri prin care ne relaxăm, ne liniștim.

Ce deosebiri crezi că există între cele două forme de artă?

1. Ascultă *Zborul cărăbușului*, de R. Korsakov. Lasă mâna să meargă liberă și linia creionului să povestească, așa cum te inspiră muzica. Cum arată desenul tău? Cu ce seamănă?

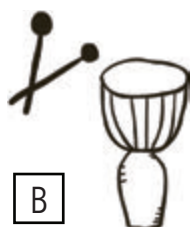
2. Ascultă și *Lacul lebedelor - (Valsul)*, de P. I. Ceaikovsky și procedează la fel. Există vreo deosebire între liniile pe care le-ai desenat în primul caz și cele din al doilea? Ce ai simțit ascultând fragmentele muzicale? Crezi că există vreo legătură între ceea ce ai desenat și muzica pe care ai ascultat-o?

3. Alege muzica preferată și desenează în timp ce ascuți.

Muzica, pasiunea mea

Ce știi despre instrumentele muzicale?
Privește desenele de pe această pagină și spune
ce instrumente muzicale recunoști.

Observă cu atenție liniile cu care au fost conturate instrumentele. Ce fel de linii au fost folosite în fiecare caz? Dacă ți-ai alege să desenezi o chitară, cu care parte ai începe? De ce? Dar dacă ți-ai dori să desenezi toba, cu ce parte a instrumentului ai începe? Explică.

Înainte de a desena un obiect ar fi bine să facem un plan și să stabilim cu care parte a lui vom începe și în care parte a foii de desen. Astfel vom evita să ieșim din pagină.

După ce obiectele au fost conturate, ce amănunte au fost adăugate la fiecare instrument? (De exemplu, la chitară, corzile). De ce desenele nu au rămas doar cu contur?

De multe ori amănuntele (detaliile) fac desenele foarte speciale.

1. Scrie în jurnalul de învățare o listă cu instrumentele muzicale care îți plac.
2. Alege un instrument și desenează-l sau pictează-l. Folosește linii diferite atunci când îl conturezi și când desenezi detaliile. Imaginează-ți că instrumentul ales de tine spune o poveste: că a rezistat la multe spectacole și că a mers în multe locuri; în acest caz, o linie puternică pe contur ar putea să spună că e un instrument rezistent. Dacă alegi să-l pictezi, atunci culorile folosite pot spune multe despre stăpânul instrumentului.

1. Despre muzică

Instrumente muzicale de jucărie

Atunci când nu avem instrumente muzicale adevărate, putem să ne confecționăm singuri instrumente de jucărie. Pretutindeni, în jurul nostru, avem materiale din natură la îndemână: pietricele, bețe, nuci, castane etc. Ritmul unui cântec e mai ușor de ținut cu acompaniament.

Confecționează-ți un instrument muzical de jucărie, folosind ideile și pașii de mai jos.

Materiale necesare

boabe de fasole sau de porumb, coji de fistic sau pietricele mici, o cutie metalică, de plastic sau de carton, rămasă după ce am folosit conținutul

1

Pasul 1. Asigură-te că boabele sau pietrele sunt curate.

2

Pasul 2. Introdu boabele în cutie și pune capacul. Sunetul va fi făcut prin scuturare, în ritmul dorit.

Maracas

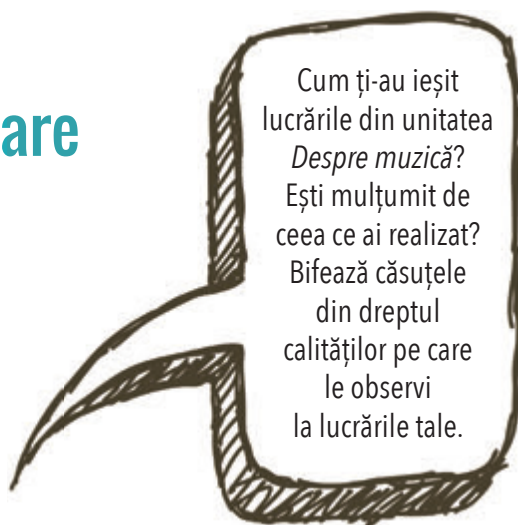

1. Privește fotografiile de mai jos, cu instrumentele muzicale de jucărie. Spune cum crezi că au fost realizate și ce materiale au fost folosite în fiecare caz.
2. Decorează instrumentul pe care l-ai realizat cu materiale pe care le ai la îndemână. Folosește-l la ora de muzică și acompaniază-ți colegii atunci când cântați cântecele învățate.
3. Cu ajutorul instrumentului, inventează un ritm pentru o scenă dintr-o poveste preferată. De exemplu, poți să încerci un ritm spunând replica cocoșului din povestea *Punguța cu doi bani*, de Ion Creangă: *Cucurigu, boieri mari! Dați punguța cu doi bani!*

Evaluare

Cum ți-au ieșit
lucrările din unitatea
Despre muzică?
Ești mulțumit de
ceea ce ai realizat?
Bifează căsuțele
din dreptul
calităților pe care
le observi
la lucrările tale.

Cum este fiecare lucrare a ta?

Creativă

(unică, bogată în detalii, interesantă)

Îngrijită

(curată, realizată cu atenție)

Colorată

(armonioasă, echilibrată, transmite un mesaj)

Finalizată

(fără goluri, respectă cerința)

2. Jurnalul unei plante

Stejarul,
de Ion Andreescu

În această unitate îți vei aminti:

- să observi cu atenție formele din natură;
- să exprimi ceea ce simți, folosind linii, puncte, culori și forme.

Vei învăța:

- să creezi desene sau picturi repetând anumite elemente;
- să hașurezi;
- să realizezi flori pe deget și flori din materiale reciclabile.

Subiecte aplicative:

Frunze

Flori

Fructe

Competențe:
2.1; 2.2; 2.3;
2.4; 2.5

2. Jurnalul unei plante

Frunze

Frumusețea naturii i-a inspirat întotdeauna pe artiști. Unii au scris despre ea, alții au desenat, pictat sau sculptat, luând ca modele formele din natură.

Citește textul de mai jos și spune despre cine crezi că este vorba. Imaginează-ți că fiecare fragment este un tablou. Discută cu colegii despre mesajul transmis de autorul textului, Emil Gârleanu.

*S-a desfăcut din mugur, într-o dimineață caldă
a începutului de primăvară. Cea dintâi rază de
soare s-a împletit pe dânsa ca o sârmă de aur,
făcând-o să tremure de fericirea unei
asemenea atingeri...*

1

*În scurtă vreme se desfăcu mare, verde,
mai frumoasă ca toate, mai sus decât celelalte,
tocmai în vârf...
O păsărică cu pene verzi și galbene, un scatiu,
veni, moleșit de căldură, de se furișă sub dânsa,
la umbră, la adăpost...*

2

*Dar într-o dimineață raza de soare nu mai
veni. Cerul rămase acoperit de nori. Cea dintâi
picătură de ploaie o lovi rece, greoaie.
Câteva zile a plouat...
Curând, vântul de toamnă începu să bată.
Zilele erau mai răcoroase, nopțile mai reci...*

3

*De dimineață până seara, și noaptea,
frunzele cădeau întruna...
În tot copacul rămăsese numai ea!*

4

(Frunza, de Emil Gârleanu)

1. Discută cu colegii și spune sau scrie în jurnalul de învățare cuvintele sau expresiile care crezi că sunt cele mai importante, din fiecare fragment. De exemplu, în fragmentul nr. 1, cuvintele ar putea fi: *mugur, primăvară, rază de soare*.
2. Dacă în locul cuvintelor, ai folosi creioane colorate sau acuarele, ce ai desena în fiecare tablou? Te ajută cuvintele scrise în jurnalul de învățare?
3. Alege unul dintre cele patru tablouri și desenează sau pictează. Folosește tot ceea ce ai învățat până acum despre linii, puncte și pete de culoare.

Frunze

Mergi într-o scurtă excursie în natură, în apropierea școlii și uită-te cu mare atenție la frunze. Există oare două frunze cu aceeași rețea de firișoare (nervuri)? Dar cu aceeași formă și culoare?

Privește și exemplele din figurile de mai jos (A și B).

Spune ce asemănări și ce deosebiri observi. Gândește-te la instrumentele și materialele folosite, la subiectul tablourilor, la modul în care au fost folosite liniile și petele de culoare. Despre ce anotimp ar putea fi vorba, dacă iei în considerare culorile? Explică răspunsul tău.

Vorbește cu colegii despre liniile din cele două tablouri. Spune tot ce observi. Identifică feluri de linii care se repetă, de o parte și de alta a frunzelor.

1. Desenează frunze de forme și mărimi diferite. Începe cu conturul și abia apoi completează interiorul cu detalii (rețeaua de nervuri). Poți folosi creioane colorate, cerate sau acuarele și tempera.

2. Desenează un covor de frunze. Ai grijă să le suprapui din loc în loc. În covorul de frunze din natură, frunzele nu se aliniază una lângă alta, ci cad una peste cealaltă, la întâmplare.

2. Jurnalul unei plante

Flori

Asemenea animalelor, plantele fac parte din lumea vie. Așadar, le poți însufleți, imaginându-ți că pot vorbi. Scrie în jurnalul de învățare câteva mesaje pe care o floare le-ar putea transmite: despre ce simte atunci când se transformă din boboc sau atunci când se usucă, despre grija de care are nevoie din partea noastră etc.

Creează o floare urmând pașii de mai jos. Ce mesaje ar putea transmite ea?

Materiale necesare

carton colorat, resturi de coală albă de desen,
creion, foarfecă, lipici

Pasul 1. Desenează pe cartoane colorate floarea care îți place. Poți să te inspire după formele din natură.

Pasul 2. Decupează după conturul desenat. Dacă ai făcut floarea și tulpina din cartoane de culori diferite, lipește-le împreună.

Pasul 3. Din restul de coală albă, taie un dreptunghi de lungimea degetului arătător, pe care să-l poți înfășura în jurul acestuia.

Pasul 4. Răsucește dreptunghiul în așa fel încât să poată fi pus pe deget și lipește-l ca să nu se desfacă; lipește și floarea (fig. **A**, **B**).

Flori

Dacă nu ai la îndemână cartoane colorate, poți construi flori din cofraje de ouă. Urmărește etapele prezentate mai jos. Forma cofrajelor îți permite să te joci în fel și chip. Imaginație să ai!

Material necesare

cofraje de ouă, tempera, pensulă, foarfecă, crenguțe uscate, paie sau altfel de bețe

Pasul 1. Decupează bucăți din cofraj.

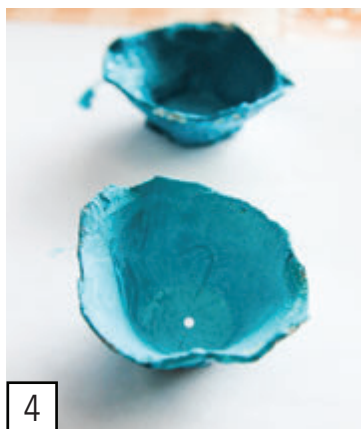
Cofraje de ouă

Pasul 2. Pictează fiecare bucată de cofraj, în culorile dorite. Poate fi o culoare sau poți combina culorile (în acest caz, te apropii de frumusețea din natură!). Lasă la uscat.

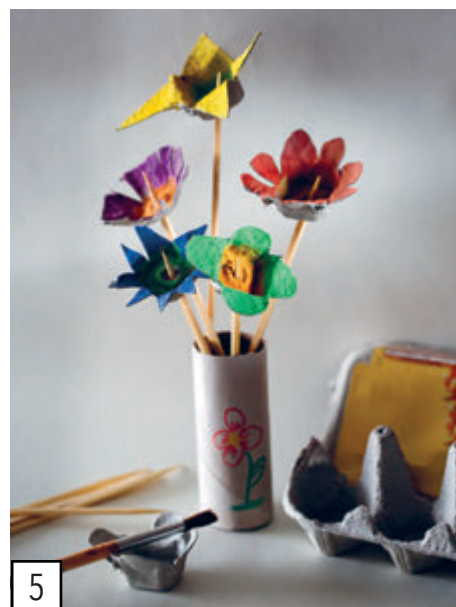

Pasul 3. După uscare, decupează pe margini în moduri diferite, astfel încât să obții petale rotunjite, ascuțite, dreptunghiulare, forme neregulate etc.

Pasul 4. În mijloc realizează un orificiu cu foarfeca și introdu crenguța uscată sau paiul.

Cu aceste flori poți pune în scenă o mică poveste pe care să o prezinți colegilor.

5

2. Jurnalul unei plante

Fructe

Și fructele sunt o sursă de inspirație din natură. Pentru că au forme mai simple, cu ajutorul lor poți observa mai ușor luminile și umbrele.

Atunci când vrei să desenezi un obiect și să arăți zonele de lumină și de umbră, vei folosi **tehnica hașurii**. Creioanele sunt cele mai potrivite pentru această tehnică.

Așadar, dacă vrei să desenezi un măr, poți proceda astfel:

- privește-l cu ochii întredeschiși; în felul acesta vei vedea mult mai bine zonele de umbră și zonele de lumină;
- realizează conturul pe coala de desen, fără să apeși cu creionul;
- acolo unde este umbră, cu vârful creionului, trasează linii oblice, înclinate în aceeași parte, una lângă alta, cât mai aproape;
- în anumite locuri poți schimba puțin înclinația liniilor, fără să exagerezi;
- continuă să aplici strat peste strat, până ajungi să obții ceea ce îți dorești.

1. Desenează un fruct, folosind tehnica hașurii.
2. Desenează fructe folosind atât creioane, cât și creioane colorate sau cerate.

Fructe

De multe ori, artiștii au ales să picteze fructele, alături de alte obiecte: vase cu flori, sticle, farfurii, pahare, fructiere, ziare împăturite, cărți etc.

Un astfel de tablou reprezentând un grup de obiecte neînsuflețite, așezate într-o ordine anume, poartă numele de *tablou cu natură moartă*.

A *Natură moartă cu mere și portocale, de Paul Cézanne*

B

C

1. Spune ce observi în tabloul cu natură moartă de pe această pagină (fig. **A**): obiectele, felul în care au fost așezate, culorile.

2. Spune ce observi în desenul din figura **B**.

3. Ce diferențe există între exemplele **A** și **B**?

4. Realizează un tablou în care să ai și fructe pe lângă alte obiecte. Poți să folosești creionul sau tempera.

5. Realizează un desen în care fructul tău preferat să fie un personaj dintr-o poveste creată de tine sau citită (fig. **C**).

Evaluare

Privește desenul de pe această pagină și discută cu colegul de bancă despre ceea ce observați. Scrie în jurnalul de învățare cel puțin două titluri pe care desenul le-ar putea avea. Scrie și două sau trei enunțuri despre mesajul pe care crezi că și-a dorit să ni-l transmită desenatorul. Citește colegilor ceea ce ai scris și discutați despre răspunsurile voastre.

3. Animale

Subiecte aplicative:
Familia Miau
Fluturi

În această unitate vei învăța:

- să desenezi pas cu pas;
- să realizezi obiecte de decor din materiale reciclabile;
- să obții pete de culoare în amestec;
- să confecționezi măști pentru serbări.

Competențe:
1.3; 2.2;
2.3; 2.5.

3. Animale

Familia Miau

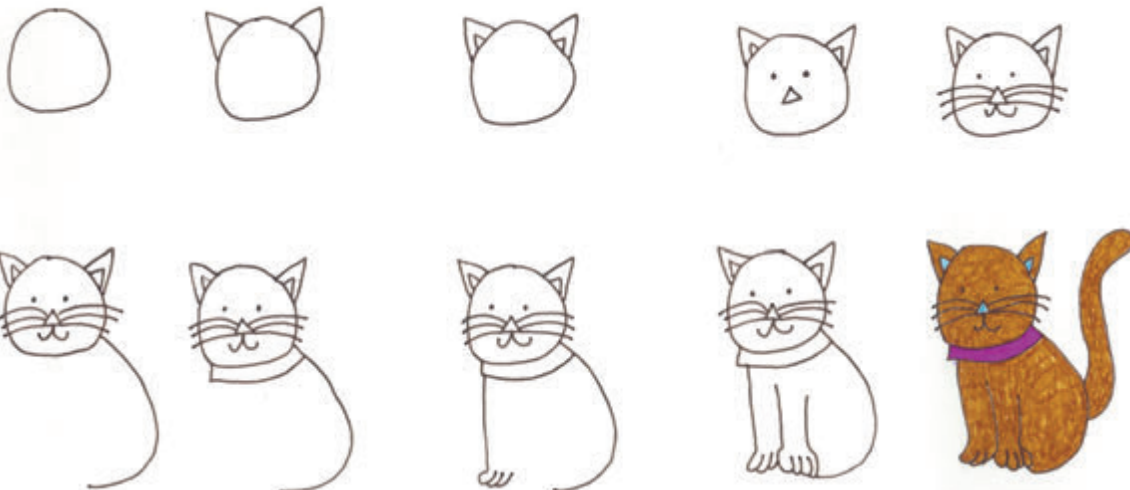

Îți plac desenele animate cu animale?
Care este preferatul tău?
Ce animale știi să desenezi?

Desenul pas cu pas este o tehnică foarte simplă prin care te poți perfecționa în arta de a desena animale. De exemplu, dacă dorești să desenezi o pisică, poți încerca pașii de mai jos.

Fiecare pas se repetă și, de fiecare dată, se mai adaugă unul sau două elemente, astfel:

1. Conturează capul.
2. Conturează capul și adaugă urechile.
3. Conturează capul; adaugă urechile și dublează-le.
4. Conturează capul; adaugă urechile; dublează-le; desenează ochii și botul.
5. Conturează capul; adaugă urechile; dublează-le; desenează ochii, botul și mustățile.
6. Continuă în același mod cu celelalte părți ale corpului, urmărind exemplul dat.
7. Colorează.

1. Desenează un animal, pas cu pas.
2. Desenează liber o familie de animale sau o scenă din filmul de desene animate cu animale pe care îl preferi.

Familia Miau

Ai observat cât de prietenoase devin sala de clasă sau camera ta atunci când expui ceea ce lucrezi? Obiectele de decor pe care le avem în preajmă și care sunt realizate personal sunt mult mai valoroase. De ce oare? Ce obiecte de decor ai în camera ta? Care îți este cel mai drag? De ce?

Îți propunem să lărgești colecția pe care o ai cu animalul preferat. Obiectul cu ajutorul căruia vei construi este tubul de carton.

Privește exemplele de mai jos și observă ce tehnici au fost folosite.

Decupare după
contur și lipire

Desen
cu carioca

Rupere, mototolire
și lipire

Lipire

Materiale necesare

tub de la hârtia igienică,
hârtie de mototolit,
carton colorat, carton ondulat,
foarfecă, lipici,
ochi mobili, carioca neagră

Construiește un obiect de decor în formă de animal, combinând materialele pe care le ai la îndemână și tehnicile învățate până acum.

3. Animale

Fluturi

Un alt obiect de decor, în formă de fluture, se poate realiza pornind de la o sticlucă de iaurt.

Urmărește exemplul dat și vino și tu cu alte idei care pot face produsul mai frumos.

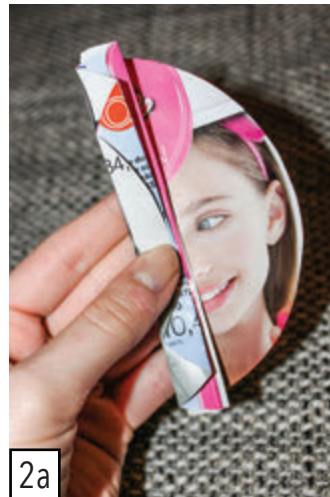
Materiale necesare

două pagini colorate dintr-o revistă veche, o sticlucă sau un pahar de la iaurt, o farfurie rotundă sau un castron, un pix, o bucată de sârmă, foarfecă

1

Pasul 1. Așază un castron pe pagina din revistă (cu fața în jos) și trasează cu un pix forma cercului. Apoi decupează cercul desenat.

2a

2b

Pasul 2. Folosește tehnica evantaiului: pliază cercul până la capăt, ca în imaginile de mai sus. Fâșiile trebuie să fie mai înguste pentru ca aripile să pară mai bogate.

3

Pasul 3. Cercul pliat se îndoaie, fie la jumătate, fie inegal, după plac.

4

Pasul 4. Repetă pașii 1, 2 și 3, pentru a realiza cea de-a doua aripă a fluturelui.

5

Pasul 5. Cu ajutorul foarfecii, se crestează sticlăuța de iaurt (pe orizontală) în două părți opuse. Opțional, o poți decora (picta, lipi abțibilduri sau petice colorate din reviste).

6a

6b

Pasul 6. Într-una dintre creștături se introduce *vârful* aripii obținute la pasul 3, ca în imaginile de mai sus. În creștătura opusă, se introduce vârful celei de-a doua aripi.

7

Pasul 7. Apasă cu degetul în interiorul sticlăuței și se îndoaie partea introdusă în creștătură, astfel încât aripile să nu cadă. Se desfac aripile sub formă de evantai. Fluturele este aproape gata!

8

Pasul 8. Pregătește o sârmă moale, ușor de modelat, pentru antene. Realizează două orificii prin care să introduci bucata de sârmă sau răsuțește-o de câteva ori de jur-împrejurul gâtului sticlei. Cu ajutorul unui creion, răsuțește capetele sârmei sub formă de antene.

Realizează un fluture, urmând pașii prezentați.

3. Animale

Fluturi

Să rămânem în lumea fluturilor. Pentru că ne fascinează culorile și formele aripilor, de multe ori ne dorim să-i avem cât mai aproape.

Îți propunem să te iei la întrecere cu natura și să creezi o formă unică de fluture. O poți folosi ca mască, într-un spectacol sau ca obiect de decor pentru camera ta. Urmărește pașii de mai jos.

Materiale necesare

creion, creioane colorate,
foarfecă, lipici, două paie

1

Pasul 1. Desenează conturul unui fluture. Ai grijă la dimensiuni: masca trebuie să ți se potrivească pe față. Decupează după conturul trasat.

2

Pasul 2. Separat, poți crea alte elemente mici, pe care le să le adaugi peste desenul inițial. Gândește-te la combinații de linii cât mai speciale.

3

Pasul 3. Colorează masca și elementele. Lipește antenele.

4

Pasul 4. Lipește și celelalte componente, în poziția în care dorești. Pe spatele măștii, lipește două paie de plastic, cu lipici universal, ca în imaginea de deasupra. Cu ajutorul lor, vei putea ține masca peste față.

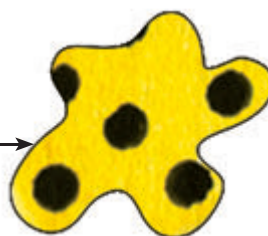
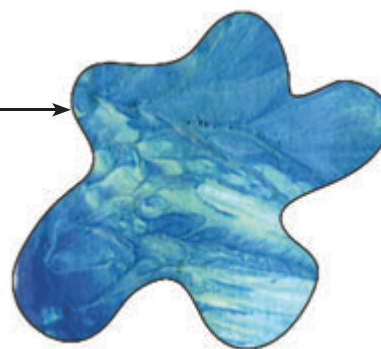
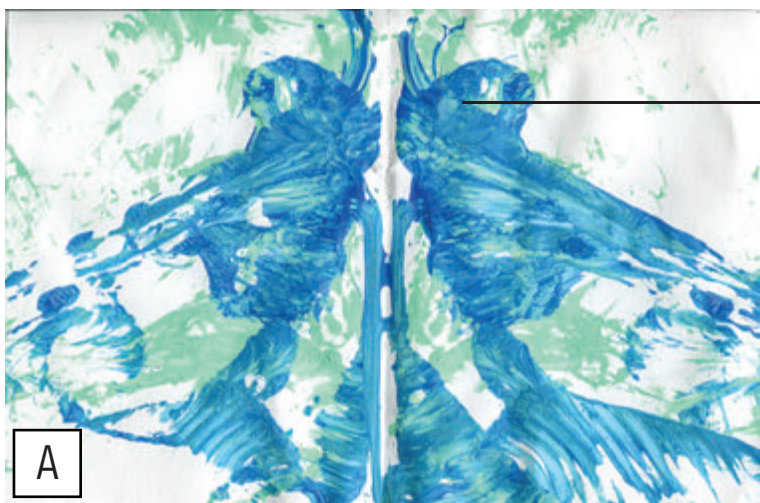
Fluturi

Forme speciale, asemănătoare cu cele ale fluturilor, se pot obține prin amestecul la întâmplare al culorilor. Petele în care culorile se întrepătrund (fig. **A**) sunt mult mai apreciate în artă decât cele obținute cu ajutorul culorilor din tub, neamestecate (fig. **B**).

Iată o tehnică ușoară de obținere a unor **pete de culoare în amestec**.

1. Pliază coala de desen în două.
2. Deschide-o și pune culori tempera pe una dintre jumătăți, la întâmplare.
3. Pliază din nou coala, apăsând cu palma.
4. Deschide coala.
5. Ce fel de pete de culoare ai obținut?
6. Cu carioca, cu marker subțire sau cu creioane colorate poți completa desenul. Adaugă linii și puncte, în așa fel încât să obții un fluture.

1. Realizează un fluture, prin tehnica explicată mai sus.
2. Poți să-l decupezi pe contur și să-l transformi într-un obiect de decor pentru camera ta.

Evaluare

În această unitate ai învățat: să desenezi pas cu pas, să realizezi obiecte de decor, să obții pete de culoare în amestec, să creezi măști pentru serbări. Uită-te cu atenție la lucrările tale și completează în jurnalul de învățare o fișă asemănătoare cu cea de mai jos: **Două stele și o dorință.**

Două stele și o dorință

Scrive, în dreptul celor două stele, două lucruri care ți-au plăcut la lucrările tale și, mai jos, ce ai vrea să îmbunătățești.

4. Lumea de sub ape

Subiecte aplicative:

Pești

Țestoase de apă

Caracatițe

În această unitate vei descoperi:

- cum să combini tehnici învățate și materiale pentru a vorbi despre lumea de sub ape.

Vei învăța:

- să crezi pești prin amprentare, broaște-țestoase prin tehnica origami și caracatițe din materiale reciclabile.

Competențe:
1.1; 2.2;
2.3; 2.5.

4. Lumea de sub ape

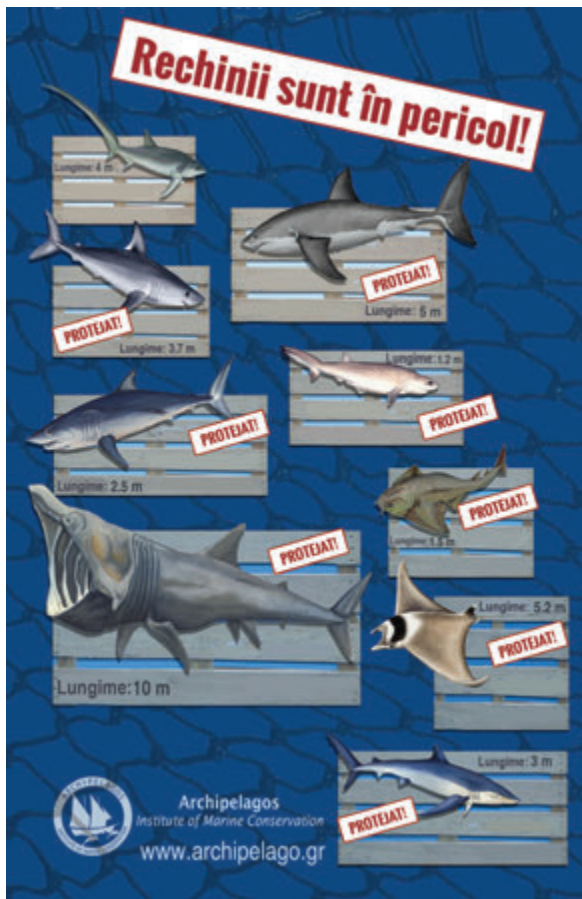
Pești

Îți amintești?

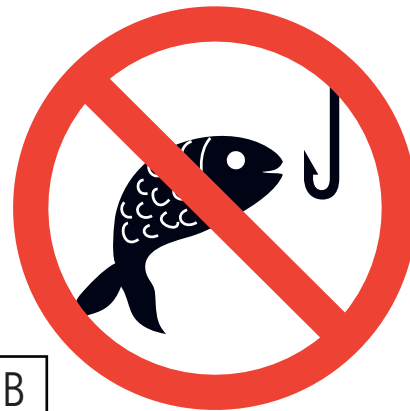
În semestrul I ai învățat că oamenii comunică între ei în feluri diferite. La fel de diferite sunt și mesajele vizuale pe care le transmit.

Privește exemplele **A**, **B** și **C**. Spune în care caz mesajul se transmite prin fotografie și în care caz mesajul se transmite prin desen.

Care sunt mesajele, cine crezi că le-a transmis și cu ce scop?

A

B

C

1. Scrie în jurnalul de învățare câteva cuvinte prin care să explici ce înseamnă pentru tine lumea de sub ape.

2. Scrie o listă cu cel puțin cinci viețuitoare despre care știi că trăiesc în apă.

3. Desenează lumea de sub ape, așa cum ți-o imaginezi. Poți să folosești creioane colorate, cerate, dar și acuarele.

Pești

Atunci când ai de făcut o lucrare (o compoziție) și îți se dă titlul, ar fi bine să pornești prin a-ți face **un plan**.

1. Gândește-te, în primul rând, la titlu; acesta arată despre ce ar trebui să fie compoziția. Poți să-ți faci o schiță, în caietul de schițe, sau să notezi ideile care îți vin în minte.
2. În momentul în care ai hotărât care idee îți place mai mult, începi desenele. Vei pune elementele importante și abia apoi lucrurile mărunte, adică detaliile.

Privește exemplele **A** și **B**. Discută cu colegul de bancă despre cele două compoziții. Spune un lucru special care îți place la fiecare și un lucru care crezi că ar fi putut fi făcut mai bine. Uită-te la felul în care au fost așezate elementele în pagină, la culorile folosite, la detalii.

Realizează o compoziție cu titlul *Pești* sau *Lumea de sub ape*. Poți lucra cu creioane, dar și cu acuarele sau cu tempera.

4. Lumea de sub ape

Țestoase de apă

Țestoasele de apă sunt o bucurie pentru mulți oameni. Știi că există persoane care petrec ore în șir numai uitându-se la ele?

Dacă nu ai o broască-țestoasă adevărată, poți să-ți confecționezi una de decor, prin tehnica **origami** (arta de a îndoii hârtia).

Urmează pașii dați.

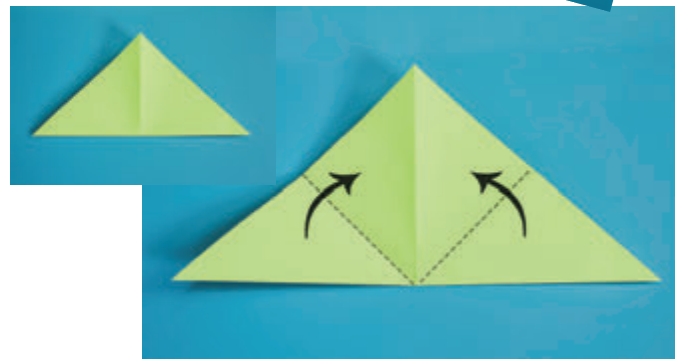

Materiale necesare

un pătrat de hârtie, foarfecă

Pasul 1. Îndoaie diagonalele pătratului.

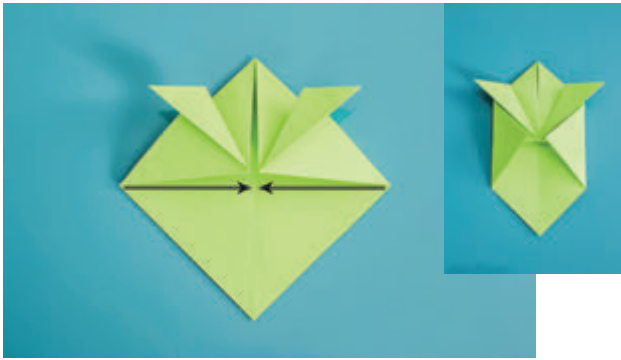
Pasul 2. Rămâi cu una dintre diagonale îndoite și du vârfurile laterale ale triunghiului în sus, către cel din mijloc, astfel încât să obții un pătrat.

Pasul 3. Colțurile pe care le-ai îndoit la pasul 2 se îndoie acum către colțul de jos al pătratului, ca în imagine.

Pasul 4. Întoarce figura obținută la pasul 3 astfel încât aripioarele să fie în partea de sus. Pliază-le către exterior, pentru a obține două lăbuțe.

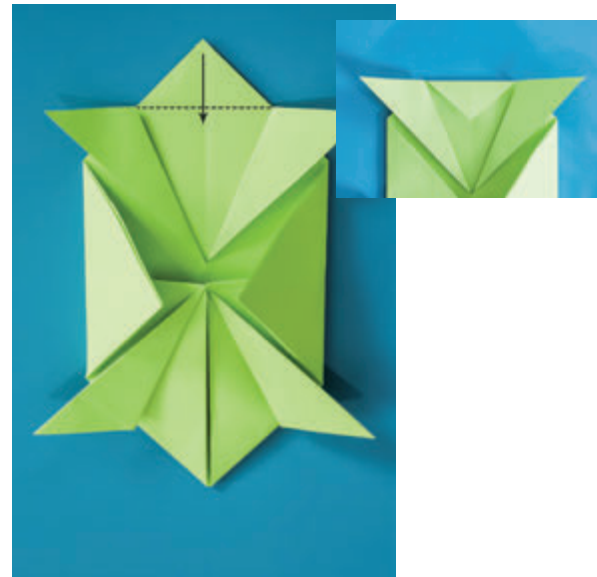
Pasul 5. Îndoiaie vârfurile laterale spre centru, astfel încât să atingă îndoitura de pe mijloc.

Pasul 6. Taie cu foarfeca primul strat de hârtie rămas liber în partea de jos, de-a lungul îndoiturii de pe mijlocul figurii.

Pasul 7. Întoarce figura astfel încât tăietura realizată la pasul 6 să fie orientată în sus. Pliază cele două colțuri tăiate astfel încât să obții celelalte două lăbuțe ale țestoasei.

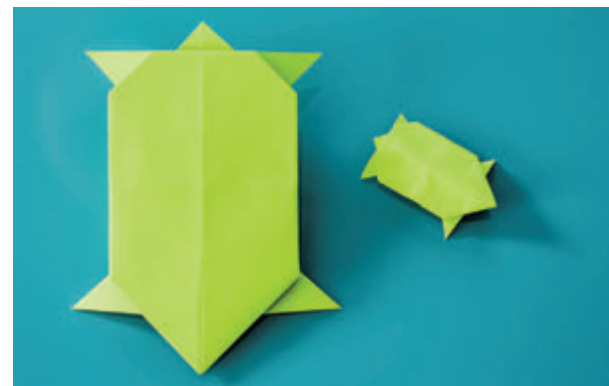

Pasul 8. Îndoiaie în jos vârful din centru, așa cum îți indică linia punctată din imaginea de mai sus. Acum, capul țestoasei este băgat în carapace.

Pasul 9. Pentru a scoate din carapace capul țestoasei, îndoiaie către exterior un triunghi mai mic, așa cum îți indică linia punctată din imagine.

Țestoasa de apă este gata!

Repetă exercițiul, folosind un pătrat mai mic.

4. Lumea de sub ape

Caracatițe

Îți poți imagina lumea de sub ape fără caracatițe? Ar fi mult mai săracă... *în brațe*, fiindcă o caracatiță are opt brațe.

Știi că sunt considerate foarte inteligente? Corpul lor nu are oase, ceea ce le permite să treacă prin locuri strâmte; se ascund și se apară de dușmani împrăștiind cerneală în apă.

Ți-am trezit curiozitatea în așa fel încât să dorești să-ți faci o caracatiță? Alege una dintre variantele următoare.

Tubul de carton este și de această dată baza pentru construire.

Varianta 1. Taie cu foarfeca la unul dintre capetele tubului opt fâșii cu aceeași dimensiune (acestea vor fi brațele). Tăietura se face până mai jos de jumătatea tubului. Se pictează tot tubul și brațele, acestea din urmă pe ambele părți (fig. A).

Materiale necesare

tub de carton, foarfecă, lipici, tempera, pensulă, carioca sau pixuri colorate

Varianta 2. Poți alege să vopsești înainte tot tubul și abia când este uscat să tai cele opt fâșii și să le pictezi brațele pe spate (fig. B, C).

Varianta 3. Pe spate, brațele pot fi și decorate, nu numai vopsite. În acest caz vei folosi linia și punctul (fig. D).

Când s-a uscat, atâr-n-o în cameră cu ajutorul unui fir de ață (fig. E).

Realizează o caracatiță dintr-un tub de carton.

Evaluare

Amintește-ți ce ai învățat în unitatea *Lumea de sub ape*. Discută despre produsele tale cu colegul de bancă și scrie în jurnalul de învățare enunțurile de mai jos, completate.

Poți alege să scrii aceste răspunsuri pe un pește creat de tine, la mijloc (fig. A), Peștele se pliază de două ori, în așa fel încât să nu se vadă scrisul (fig. B).

1. În timpul orelor de *Arte vizuale și abilități practice* din unitatea *Lumea de sub ape*:

• mi s-a părut greu

.....

• mi s-a părut ușor

.....

• mi s-a părut plictisitor

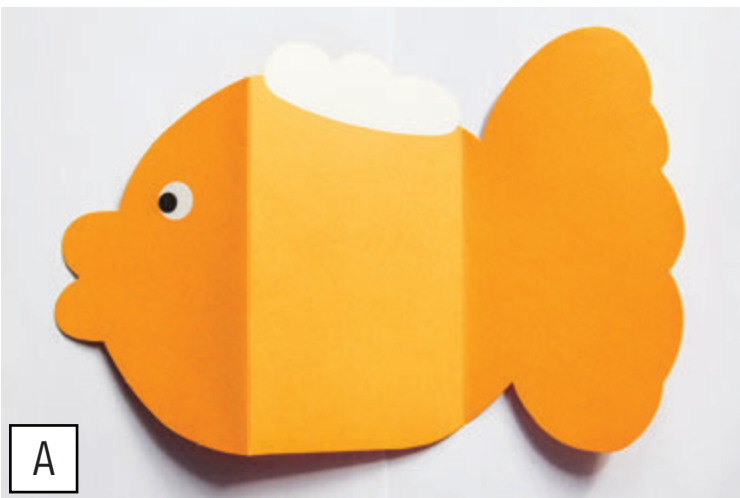
.....

• mi s-a părut interesant

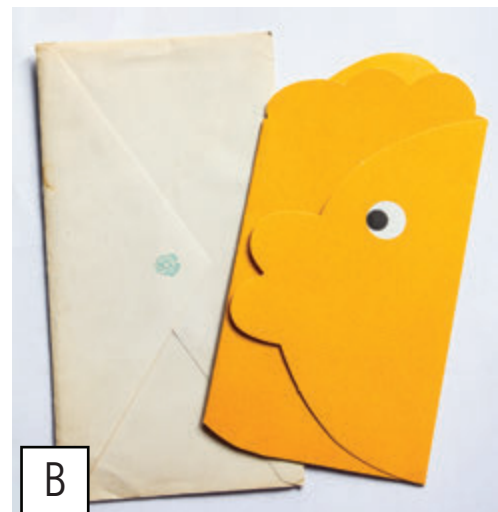
.....

2. Lucrul cel mai valoros pe care l-am învățat până acum este:

.....

A

B

5. Cufărul cu povești

Subiecte aplicative:

La castel

Cai și unicorni

Prâslea cel voinic

Personaje ECO

În această unitate îți vei aminti:

- cum să combini tehnicile și materialele pentru a comunica despre poveștile pe care le-ai citit.

Vei descoperi:

- tehnica tangram;
- cum să crezi elemente de recuzită pentru a pune în scenă miniscenete.

Competențe:
2.2; 2.3; 2.4;
2.5; 2.6

5. Cufărul cu povești

La castel

Îți plac poveștile? Ce poveste preferi?
Spune cel puțin o poveste pe care ai citit-o și în care apare și un castel.

Știi că există castele adevărate, care par desprinse din povești? Castelul Peleş din România este un astfel de exemplu.

Privește desenele de pe această pagină. Discută cu colegii despre ele. Găsești asemănări și deosebiri. Gândeți-vă la titlurile pe care desenele le-ar putea avea.

1. Imaginează-ți fragmentele de poveste pe care desenele **A** și **B** le spun.

2. Desenează sau pictează un castel. Folosește linii, puncte, pete de culoare.

3. Desenează o scenă din povestea ta preferată sau din desenul animat în care apare un castel.

4. Recomandă colegilor acel desen animat : *Îți recomand să vezi desenul animat ... pentru că...*

La castel

Din ce materiale se pot construi castele? Amintește-ți ajutându-te de exemplele de mai jos.

A

Castel din nisip

B

Castel din carton

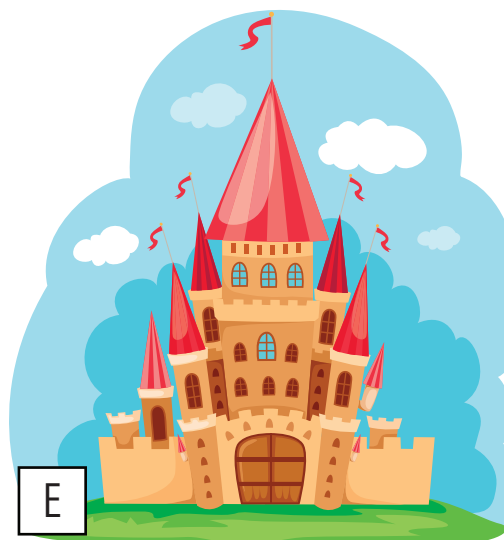
C

Castel din hârtie de ziar

D

Castel din cuburi de lemn

E

Castel realizat pe calculator

1. Construiește un castel cu materialele pe care le ai la îndemână. Poți lucra singur, în perechi sau în grup.

2. Imaginează-ți povestea castelului tău. Scrie câteva rânduri despre ea în jurnalul de învățare.

5. Cufărul cu povești

Cai și unicorni

Recunoști personajul din fragmentul de poveste de mai jos?

Fiul împăratului se suie în pod și coboară de-acolo un căpăstru (frânghie sau curea formând un fel de plasă, care se pune pe capul calului, al măgarului etc.), un frâu, un bici și o șa, toate pline de praf și vechi ca pământul. Apoi mai scoate niște haine foarte vechi, un arc, niște săgeți, un paloș și un buzdugan, toate pline de rugină, și se apucă de le îngrijește bine și le pune deoparte. Pe urmă umple o tavă cu jărat (grămadă de cărbuni care ard), se duce cu dânsa la herghelie (grup mare de cai) și o pune jos între cai. Și atunci, numai ce iese din mijlocul hergheliei un cal slab, de-i numărai coastele; și venind de-a dreptul la tavă, apucă o gură de jărat.

Povestea lui Harap-Alb, de Ion Creangă

Ai observat că, fără cai, multe dintre personajele poveștilor nu ar fi putut duce la bun sfârșit încercările prin care au trecut?

Discută cu colegii despre rolul cailor din poveștile pe care le-ai citit.

1. Descrie ce vezi în tabloul alăturat. Spune cel puțin trei cuvinte-cheie care îți vin în minte atunci când îl privești.
2. Uită-te la forme și la culori. Spune ce observi.
3. Ce simți când privești tabloul?

4. De ce îți amintește acest tablou?
5. Ce ți se pare special în pictură?
6. Ce nume ai da tabloului?

La arat, de Ion Andreescu

Cai și unicorni

Unicornul sau inorogul este un personaj special, întâlnit în poveștile tuturor popoarelor, din cele mai vechi timpuri.

De cele mai multe ori este reprezentat ca un cal alb având un corn în mijlocul frunții. Există însă zone ale lumii în poveștile cărora este descris ca având corpul și capul unui cal, picioarele din spate ale unui cerb, coada unui leu și cornul în mijlocul frunții. Puterile lui sunt magice: dă viață, vindecă bolile, alungă răul etc.

Ai citit povești în care apare acest personaj? Povestești în grup.

1. Desenează un unicorn, folosind linii, puncte și pete de culoare.

2. Desenează o scenă dintr-o poveste cunoscută, în care apare și personajul unicorn.

5. Cufărul cu povești

Prâslea cel voinic

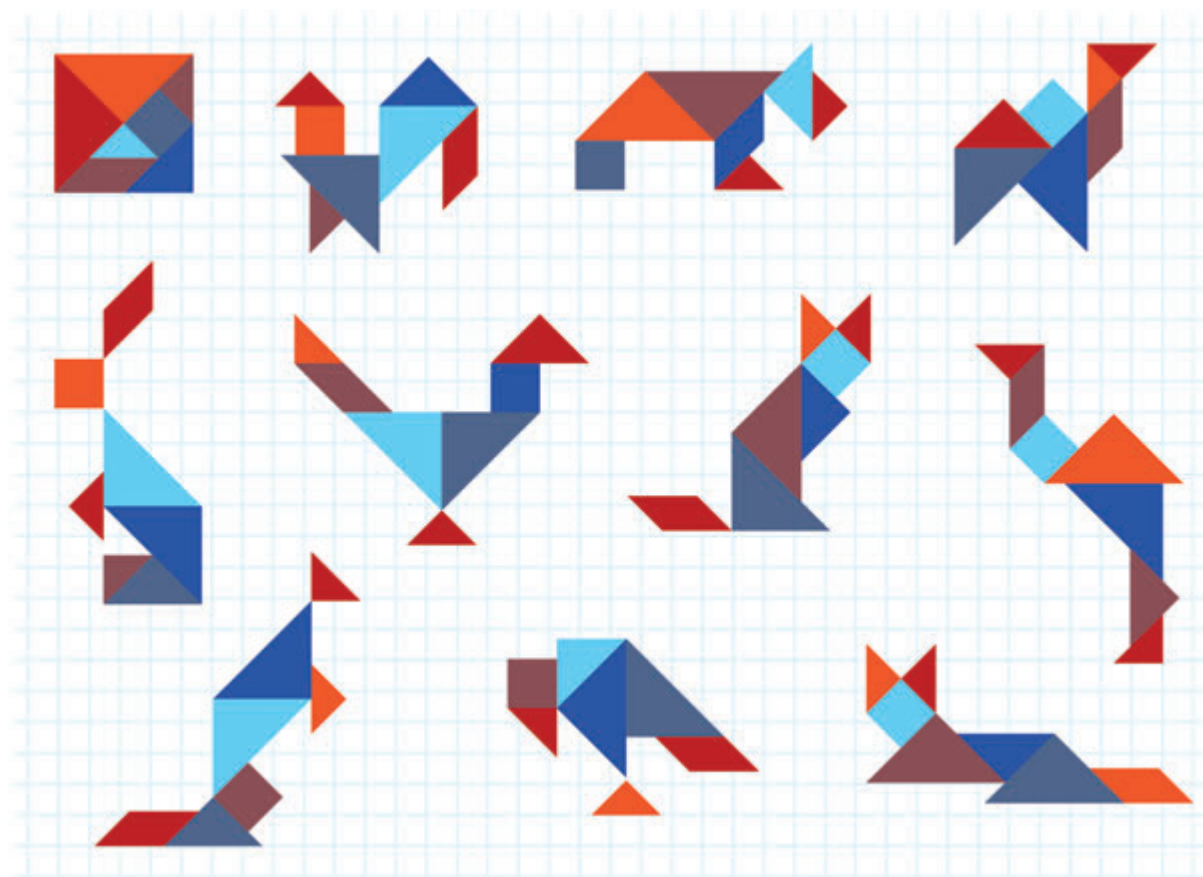
Ai observat până acum că, atunci când vrei să comunicăm despre personajele din povești, poți folosi, în afară de cuvinte și desene, picturi, fotografii, colaje, modelaje etc.

Îți propunem să încerci și tehnica tangramului.

Tangramul se mai numește și **Pătratul magic** sau **Jocul celor șapte figuri**.

Este un pătrat împărțit în șapte figuri geometrice: două triunghiuri mari, un triunghi mijlociu, două triunghiuri mici, un pătrat și un paralelogram.

Din combinarea acestor figuri pot fi realizate imagini asemănătoare cu imaginile unor obiecte reale.

1. Construiește-ți un pătrat magic dintr-un dosar vechi de plastic sau din carton colorat.
2. Citește fragmentul de mai jos. Spune cum se numește povestea și care este autorul. Știi cine este personajul principal și prin câte întâmplări trece?

Era odată un împărat puternic și mare și avea pe lângă palatul său o grădină frumoasă, plină de flori și meșteșugită nevoie mare! Așa grădină nu se mai văzuse până atunci. În fundul grădinei avea și un măr care făcea mere de aur și, de când îl avea el, nu putuse să mănânce din pom mere coapte, căci, după ce le vedea înflorind, crescând și înroșindu-se, venea cineva noaptea și le fura, tocmai când erau să se coacă. Toți paznicii din toată împărăția și cei mai aleși ostași, pe care îi pusese împăratul să pândească, n-au putut să prinză pe hoți.

Prâslea cel voinic și merele de aur, de Petre Ispirescu

3. Joacă-te cu tangramul și construiește personaje din povestea *Prâslea cel voinic și merele de aur*, urmărind exemplele date. Spune despre cine sau despre ce este vorba în fiecare caz.

5. Cufărul cu povești

Personajul ECO

Ai observat că foarte multe dintre propunerile de lucrări pe care le-am făcut de la începutul semestrului au fost gândite cu grijă față de natură?

Cu tot ceea ce ai învățat până acum, vei ști să crezi obiecte folosind resursele pe care le ai la îndemână, fără să risipești hârtia.

Ai nevoie doar de imaginație!

1. Privește fotografiile de pe paginile 44 și 45. Ce crezi că reprezintă?

2. Spune cum se realizează personajele, pas cu pas.

A

B

C

1. Creează-ți propriile personaje ECO pentru o poveste nouă, povestea ta. Amintește-ți să pornești la drum cu un plan. Scrie ideile în jurnalul de învățare. Poți lucra singur, în pereche sau în grup.

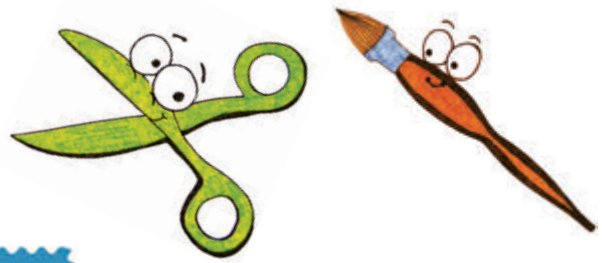
2. Când și povestea, și personajele sunt gata, alege modalitatea de prezentare:

- scenetă cu păpuși pe băț;
- prezentare cu muzică și dans;
- citirea poveștii etc.

Recapitulare

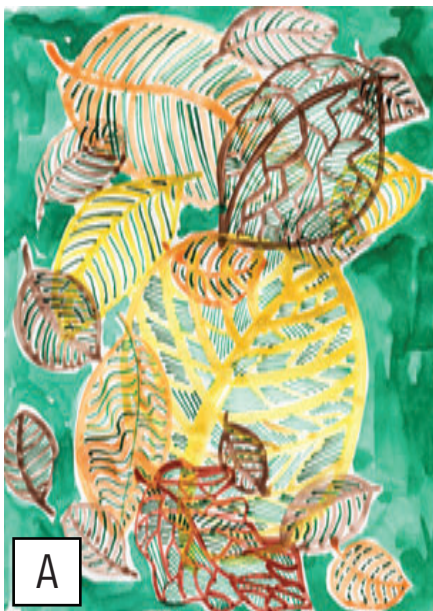
Amintește-ți toate lucrurile învățate în acest semestru la *Arte vizuale și abilități practice*. Ca să-ți fie mai ușor, privește produsele de mai jos și formulează răspunsuri la întrebările date.

Ce reprezintă lucrările din figurile **A**, **B** și **C**?

Ce materiale și ce instrumente au fost folosite pentru a realiza fiecare lucrare?

Ce mesaje au fost comunicate în fiecare caz?

Ce titluri pot avea lucrările?

În ce scop pot fi folosite?

Evaluare

La începutul acestui manual te-am invitat să răsucești pe toate părțile ideile pe care ți le propunem. Să te joci cu imaginația. Să ai curaj să combini și să exprimi ceea ce gândești și simți. Privește drumul pe care l-ai parcurs. Uită-te la ceea ce știi să faci acum. Poți folosi ca exercițiu tabelul de pe această pagină.

Lucrarea mea	Respectarea instrucțiunilor/ pașilor	Îndemânare și pricepere	Creativitate, originalitate	Comportament și efort	UNDE MĂ ÎNCADREZ EU?
	<p>Nu am planificat înainte să mă apuc de lucru.</p> <p>Nu am înțeles prea bine pașii pe care trebuia să îi urmez.</p>	<p>îndemânare minimă, neatenție și lipsă de control</p>	<p>Nu am reușit să mă exprim.</p> <p>Nu am avut idei.</p>	<p>Nu mi-am dat deloc silința.</p> <p>Am pierdut timpul la oră.</p>	
	<p>Am planificat înainte să mă apuc.</p> <p>Am înțeles doar câteva dintre instrucțiuni.</p>	<p>îndemânare moderată în utilizarea instrumentelor</p>	<p>Am reușit cât de cât să îmi exprim ideile.</p> <p>Am avut câteva idei personale.</p>	<p>Am depus un efort moderat.</p> <p>Am folosit destul de eficient timpul.</p>	
	<p>Am planificat cu mare atenție înainte să mă apuc.</p> <p>Am înțeles toate instrucțiunile.</p>	<p>îndemânare foarte bună în utilizarea instrumentelor</p>	<p>Am avut idei originale și am reușit să mă exprim în mod foarte creativ.</p>	<p>Am depus un efort grozav.</p> <p>Am valorificat foarte bine ora, nu am stat deloc degeaba.</p>	
Mai presus de așteptări!					

Noi, autoarele,
 îți mulțumim
 pentru răbdare
 și implicare,
 pentru deschidere,
 pentru că ai avut
 curajul să fii TU.

Cuprins

1. Despre muzică

Muzica, pasiunea mea	8
Instrumente muzicale de jucărie	10
Evaluare	12

2. Jurnalul unei plante

Frunze	14
Flori	16
Fructe	18
Evaluare	20

3. Animale

Familia Miau	22
Fluturi	24
Evaluare	28

4. Lumea de sub ape

Pești	30
Țestoase de apă	32
Caracatițe	34
Evaluare	36

5. Cufărul cu povești

La castel	38
Cai și unicorni	40
Prâslea cel voinic	42
Personajul ECO	44
Recapitulare	46
Evaluare	47